

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๔

ฝึกหัดภาวนา

ก่อนจ้งหัน

ทองคำที่จะเข้าคลังหลวงคราวนี้มากอยู่ตั้ง ๑,๘๕๐ กิโล เรายังเสียตายไม่หาย เดี่ยวนี้ ไม่ทราบเป็นยังไง มันป่วยกันแป้วยังไงไม่รู้ ไม่สมบูรณ์ ดอลลาร์ควรจะติดตามในคราวนี้ เมื่อเช้านี้จึงให้เขาไปค้นดูอีกทีหนึ่ง ดอลลาร์ทางนี้มีเท่าไร ควรเอาไปทางโน้นเราก็จะเอาไปพร้อมเลย เพราะจวนเหลือเกิน วันที่ ๒๔ ไปถึงวันที่ ๒๕ พักวันเดียวแล้ววันที่ ๒๕ วันพักเราก็ไม่ได้พักด้วย พอจะได้รับการปรึกษาหารือเกี่ยวกับเรื่องดอลลาร์ก็ไม่มีเวลา ต้องไปเมืองกาญจน์ พอวันที่ ๒๖ ก็ออกไปมอบแล้ว รู้สึกว่าเวลานี้น้อยมากนี้เราจะทำยังไง ดอลลาร์เราควรจะได้อย่างน้อย ๑ แสนดอลลาร์ คราวนี้ไม่ติดตัวเลยมันพลิกเกินไป

ทองคำเข้าสู่คลังหลวงตั้ง ๑,๘๕๐ กิโล แต่ดอลลาร์หายเสียหมดเลย มันเสียลดเลยเหลือเกิน เราจึงได้รับรวมทางนี้ เมื่อเช้านี้ก็ไล่เบี่ยกันแต่เช้า ไล่เบี่ยจะเอาดอลลาร์ลงกรุงเทพ มีเท่าไรขนไปให้หมด เหมือนกับว่ามีมาก ความจริงไม่ทราบก็ดอลลาร์ นี่เอาไปโน้นด้วยเตรียมพร้อม ควรที่จะโอนทางโน้น ทางนี้ให้เตรียมไปพร้อม ทางโน้นก็ให้ติดต่อไปหาคุณชายป้อม ทางโน้นได้เฉพาะที่เราตั้งกองทุนเอาไว้หลังจากมอบแล้วนะ ดูเหมือนประมาณสักหมื่นกว่า

เราที่นี่ดอลลาร์มันก็วิ่งตามเรา ทองก็วิ่งตามเรา ที่นี้เวลาไปโน้นไม่มีเวลาแล้ว ไปวันนั้นวันหลังมอบแล้ว เพราะฉะนั้นจึงต้องรวบรวมของเราตั้งแต่นี้ไปเลย ทางโน้นได้เท่าไรก็จะเอา ควรจะได้สัก ๑ แสนนะวันมอบทองคำ ถึงอย่างไรก็ไม่ให้เสียลดตายเงินของเราทางนี้มี ๕ หมื่นดอลลาร์แล้ว เราจะเอาไปหมด ไปทางโน้นจะได้เพิ่มเท่าไรก็เข้าเลย เรากะว่าอย่างนั้น จะไม่ให้ดอลลาร์ติดตามเลยนี้มันแป้วใจตลอดนะ หาดอลลาร์มารักษาแผลหลวงตานะ หลวงตานี้แป้ว หลังก็หวะ ถ้าได้ ๑ แสนก็ค่อยยังชั่วหน่อย ๕ หมื่นนี้แน่แล้ว ทองคำมอบคราวนี้ไม่ใช่บ่อย ๆ นะ เรียกว่าคราวนี้เป็นคราวที่มากที่สุดกว่าทุกคราวไป แล้วดอลลาร์ไม่ติดตามเลยนี้มันยังงั้น พี่น้องทั้งหลายทราบกันนะพิจารณากัน ดอลลาร์อย่างน้อยได้สัก ๑ แสนก็ยังดี เอาไปสมทบกับทองคำ จะสง่างาม ทั้งดอลลาร์ทั้งทองคำนี้สวยงามมากนะ ที่นี้จะให้พร

หลังจ้งหัน

สัตว์นี้รู้สึกว่ารื่นเริงนะ ตั้งแต่แมวเข้ามาไม่ได้ กระจายออกแฟนฟ่าน ๆ อยู่ทุกแห่ง ธรรมดาสัตว์พวกนี้จะเที่ยวกลางคืน แต่สำหรับในวัดเรานี้มันเที่ยวได้ทุกเวลา นิสัย

ของพวกกระต่ายเที่ยวกลางคืน กลางวันนอนหลับซ่อน กลางคืนออกหากิน สำหรับในวัดเรานี้มันไปทั้งกลางวันกลางคืน กลางวันก็เห็นอยู่ทุกแห่งเที่ยวหากิน กลางคืนก็มาเพ่น ๆ ฟ่าน ๆ เมื่อคืนนี้ก็มาหาเรา ๒ ตัว กระต่ายกำลังเริ่มหนาแน่นขึ้น ไปที่ไหนค่อยเห็นกระต่ายอยู่ทุกแห่ง ไม่มากก็น้อย เตี้ยนี้มีเยอะ กระต่ายก็เหมือนกัน ไปที่ไหนมีอยู่ทั่วไป พระท่านเลี้ยงไว้เป็นจุด ๆ เอาพวกผักพวกอะไรไปไว้เป็นจุด ๆ เขาก็กินนั้น เขาอยากจะอยู่ที่นั่นเขาก็อยู่ จากนั้นก็เที่ยวของเขาเป็นแห่ง ๆ

เมื่อวานไปพิพิธภัณฑสถานหลวงปู่่มั่น สกลนคร พอถึงปั๊บลงรถก็เข้ากราบท่านเสร็จเรียบร้อย รวมเป็นเวลา ๑๖ นาทีอยู่ในพิพิธภัณฑสถาน กราบท่านแล้วดูนั้นดูนี้แล้วก็ขึ้นรถกลับมา มีพวกญาติโยมเขามา นั่งคอย เอ้า นั่งก็นั่ง อยากดูก็ดู ไม่อยากดูเดินก็ได้ บอกอย่างนั้นละ นี่ก็จะดูได้ทั้งยืนทั้งเดิน ทั้งขึ้นรถด้วย ดูเสียนะ เขาก็ดู ขึ้นรถนะ แล้วก็กลับมาเลย ไปก็อย่างนั้นละ อยู่ที่ไหนรุมมาเลย เมื่อวานนี้ก็ไปแค่นั้น เพราะตั้งใจไปกราบพ่อแม่ครูจารย์มั่น พุดอะไรไม่สนิทถ้างทั้งพ่อทั้งแม่แล้ว แหม ถึงใจนะ รวมอยู่นั้นหมดเลย เรียกว่าพ่อแม่ครูบาอาจารย์มั่น

พ่อแม่ครูบาอาจารย์ทั้งหลายที่เป็นที่เคารพถึงขั้นพ่อชั้นแม่ รวมมาเลย เรียกว่าสุดแล้วในชีวิตของเรา สุดกับพ่อแม่ครูจารย์มั่นสุดจริง ๆ ไม่มีอะไรเหลือติดตัวเลย ความเคารพ ความรัก ความเทิดทูนทุกอย่างสุด เราไม่มีอะไรติดตัว มอบถวายท่านหมดเลย เราก็มิเคยเห็นครูบาอาจารย์อย่างนี้ เราบวชมานานเท่าไร ถ้าจะพูดแบบโลกก็เรียกว่านักล่าครูล่าอาจารย์คือเรา ไปลงไม่มีอะไรเหลือเลยที่พ่อแม่ครูจารย์มั่น ลงหมดจริง ๆ หาที่ตักตักไม่ได้เลยมีหรือ ไม่ว่าอะไรหาที่ตักตักไม่ได้เลย

ที่สำคัญก็คือว่าลากเราออกนั้นซิ ลากเราขึ้นจากหล่มลึกคือความติดในธรรมทั้งหลาย เพราะธรรมมีรสชาติ กิเลสมันก็มีรสชาติไปแบบกิเลส กิเลสนี้ก็ติด ทุกชั้นภูมิของกิเลสในบรรดาสัตว์โลก จะไม่มีตัวไหนเห็นโทษของกิเลสว่าเป็นกมลหลอกกลลวงเลย เพราะฉะนั้นจึงหลงจึงติดกันตลอดเลย ทีนี้ธรรมเป็นคู่แข่งหรือคู่ปรับกับกิเลส คู่ชะล้างกันกับกิเลส พอธรรมบิ๊บบเข้าจะไปจะเหนือทันทีเลย พอเข้าถึงธรรมบิ๊บบเรื่องของกิเลสจะถอยทันที นี่ที่ว่า โลกุตระธรรม แปลว่า ธรรมเหนือโลก โลกก็หมายถึงโลกวิภูวนนี้เรียกว่าโลก ธรรมก็ขึ้นสูงเหนือมัน ๆ พอธรรมแทรกเข้าบิ๊บบในจิตนี้ จะตื่นเนื้อตื่นตัวขึ้นมา

เริ่มตั้งแต่เราฝึกหัดสมาธิภาวนา ฝึกหัดเบื้องต้นมันมันมันติด คือกิเลสมันเหมือนลิง ต้องถูกล่ามโซ่ไว้ด้วยสติปัญญา ศรัทธา ความเพียร ความอดความทน ทุกอย่างทุ่มมาผูกมัดรัดกิเลสตัวติดตัวติด คือตัวคิดตัวปรุง สัญญาความมั่นคงความหมายสังขารความคิดความปรุง อันนี้เกิดอยู่ในนี้โดยลำพัง ๆ ประมวลเอาจากการได้เห็น การได้ยินได้ฟังอะไร ๆ เรื่องราวต่าง ๆ มาเพิ่มเข้าอีก ตัวนี้เป็นตัวทำงาน ตัวสังขารตัว

สัญญา อันนี้ไม่มีวันอ้อมพอเพราะชนเข้ามาเรื่อย ชนเข้ามาเป็นเชื้อไฟ เสริมไฟให้ลุกขึ้นมา ผลักดันออกมาให้อยากคิดอยากปรุง ปรุงแล้วก็หามาอีก ก็มีแต่ไฟทั้งนั้น ๆ แต่สัตว์โลกไม่รู้ นะ ไม่มีใครรู้ได้

ท่านจึงสอนให้ปฏิบัติธรรม ธรรมเป็นเครื่องสอดส่อง ที่นี้เริ่มละนะ มันติดมันติดอย่างนั้นตามภาษาของคนที่มิเกลศครอบหัวใจ ต้องติดต้องติดตลอดเวลา เว้นแต่เวลาหลับสนิทเท่านั้นเอง นอกนั้นเป็นเวลากิเลสทำงานโดยอัตโนมัติของมัน ฟัน้องทั้งหลายให้ทราบเสียว่า กิเลสทำงานโดยอัตโนมัติบนหัวใจของสัตว์โลก เป็นไปหมดด้วยกัน นี่เป็นหลักธรรมชาติอันหนึ่งไม่มีใครรู้ได้เลย ถ้าธรรมไม่ขึ้นแล้วก็ไม่รู้ตลอดไป พอธรรมขึ้นปั๊บจะเริ่มเห็นกันละ พระพุทธเจ้าตรัสรู้ดวงนี้เห็นหมดเลย เห็นภัยมหาภัย

ที่นี่ย่นเข้ามาหาเรา เราได้ยินได้ฟังธรรมท่านแล้วเอามาปฏิบัติ เฉพาะที่จะเห็นเรื่องราวกันระหว่างกิเลสกับธรรม ต้องเห็นด้วยจิตตภาวนา อย่างอื่นเห็นได้บ้างนิด ๆ หน่อย ๆ ส่วนจิตตภาวนาเห็นประจักษ์ ๆ เป็นลำดับ ตามขั้นภูมิที่ตนรู้ตนเห็นในธรรมทั้งหลายขึ้นไป เห็นธรรมก็เห็นกิเลสพร้อม ๆ กันไปเลย เวลามันติดมันติด โอ๊ย บังคับบัญชามันไม่อยู่นะ กระแสมันรุนแรงมาก นี่ท่านเรียกว่ากิเลสให้รู้กันเสีย ธรรมชาติที่มันผลักดันอยู่ภายในใจนี้ ผลักดันออกให้คิดให้ปรุงให้แต่งเป็นอัตโนมัติของมัน ไม่มีใครมาบังคับบัญชา มันทำงานของมันเองโดยอัตโนมัติเต็มอยู่ที่นี่ นี้เรียกว่าวิภูจักร หมุนเวียนอยู่ในนี้ตลอดมา

วิภูจักรได้แก่ธรรมที่แก้ไขถอดถอนกิเลส พอเราเริ่มภาวนาทางโน้นรุนแรง ทางนี้ก็รุนแรงเข้า ทางนั้นอยากคิดอยากปรุง ทางนี้ก็บังคับไม่ให้คิด เอาคำบริกรรมพุทโธติดเข้าไปจับไม่ปล่อย ถ้าปล่อยกิเลสลากไปเลย ต้องจับคำบริกรรม คือยึดเกาะนี้ไว้ไม่ปล่อย เกาะไว้ ๆ ทางโน้นหนักทางนี้ก็หนัก เรียกว่าสนใจไปทางหนึ่ง กิเลสสนใจไปทางออก ธรรมนี้สนใจทางลากเข้ามา เอากันอย่างนี้ หนักเข้า ๆ อันนั้นค่อยอ่อนลง ๆ อันนี้ค่อยสงบเข้ามา ๆ นี่เริ่มเห็นที่แรกนะ จะเริ่มเห็นโทษของความฟุ้งซ่านวุ่นวาย ซึ่งเป็นการก่อทุกข์ขึ้นมาในหัวใจตลอดเวลา เราจะเห็นเวลาจิตสงบ

พอจิตสงบเข้าไป ๆ เรื่องเหล่านั้นจะค่อยจางเข้ามา เพราะตัวผลักดันนี้มันออกไม่ได้ ถูกคำบริกรรมของเราบังคับเอาไว้ บีบเอาไว้ไม่ให้มันออก ให้อยู่กับคำบริกรรมที่นี้คำบริกรรมเป็นเรื่องของธรรม ความคิดความปรุงของกิเลสเป็นเรื่องของสมุทัย ความคิดความปรุงของธรรมนี้เป็นเรื่องการแก้การไขกัน เพราะฉะนั้นทางโน้นหนักจะคิดไปทางโน้น ทางนี้หนักคิดทางคำบริกรรม เช่น พุทโธ เป็นต้น ติดแนบไม่ยอมให้ออก จำให้ตีทุกคน นี่ได้ฝึกมาแล้วจึงได้มาพูด ไม่ได้เอางู ๆ ปลา ๆ มาพูด ถอดออกจากหัวใจบนเวทีมาพูดให้ฟังผิดไปไหน ว่างั้นเลย

ที่นี้พอคำบริกรรมหนักเข้าตลอด ๆ แล้ว กำลังวังชาของธรรมก็ขึ้นครอบ ความสงบปรากฏขึ้นมา ความฟุ้งซ่านทั้งหลายค่อยเบาลง ๆ ทางนี้ก็ขึ้นบน จิตสงบจนสงบเงียบเลย เห็นอัสจรรย์ละที่นี้ ความสงบเงียบนี่คือความอัสจรรย์ของธรรม ความวุ่นวายคือเรื่องของกิเลส ตัวนั้นตัววุ่นวาย เห็นโทษชัดเจน อ้อ นี่ความสุขอยู่ที่ความสงบ ความทุกข์อยู่ที่ความคิดความปรุงการก่อการกวน มันก็เทียบกันได้ทันทีไม่ต้องไปถามใครถามในหัวใจของเราดวงเดียว รู้ในนั้นเลย

ที่นี้พอได้เหตุได้ผลแล้ว จับเงื่อนไขได้แล้วที่นี้ เราก็พยายามอย่างนี้ต่อไป อันนี้ก็เริ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทางนั้นก็ค่อยจางลง ทางนี้ก็หนักเข้า ๆ นี่ละการที่จะเห็นโทษของกิเลสต้องเห็นด้วยธรรม ไม่มีธรรมเห็นไม่ได้เลย ต้องธรรมสอดเข้าไป พอเราเห็นคุณค่าแห่งความสงบของใจเราแล้ว เราก็เห็นโทษแห่งความวุ่นวายของจิตที่ก่อการกวนจิตใจให้ได้รับความทุกข์ตลอดเวลานั้นในขณะเดียวกัน นี่เริ่มฝึกหัดจิตให้ฝึกหัดอย่างนี้

พี่น้องทั้งหลายมีใจทุกคน ธรรมไม่ลำเอียง ใจไม่มีเพศ ใจไม่มีวัย เอาอะไรใส่เข้าไปติดบับ ๆ เพราะใจหิวโหยด้วยอำนาจของกิเลส ติดตลอดไม่มีคำว่าอืมพอ โกรธก็ติด รักก็ติด ชังก็ติด ทุกอย่างติดหมด เรื่องของกิเลสติดหมด ธรรมนี่ปล่อยทั้งสองทั้งรักทั้งชัง ปล่อยเข้ามา ไม่มีรักไม่มีชัง รักก็ดี ชังก็ดี เบาเข้ามา ๆ จนกระทั่งไม่มีเหลือ นั่นเรียกว่าธรรมชำระล้าง

ที่นี้พอสงบขึ้นไปในขั้นนี้แล้ว ต่อไปก็เป็นขั้นพื้นฐาน พอสงบหลายครั้งหลายหนก็สร้างฐานของตนให้แน่นหนามั่นคงขึ้นไป นั่นท่านเรียกว่าเป็นสมาธิแล้ว ตอนแรกนี่เรียกว่าสงบเสียก่อน สมถธรรม คือความสงบในเบื้องต้น จิตได้รากได้ฐานแน่นหนามั่นคง ถึงจะคิดจะปรุงอะไรก็ตาม ฐานของจิตคือความแน่นหนามั่นคงแห่งความสงบนี้จะเป็นพื้นฐานตลอดเวลา นี่ท่านเรียกว่าจิตเป็นสมาธิแล้ว ที่นี้อยู่ที่ไหนก็อยู่ได้สบายเลย เรื่องก่อการกวนก็คือตัวนี้เองผลัดกันออกไป ไม่ใช่เรื่องนั้นเรื่องนี้มายุ่ง ตัวนี้เองออกไปยุ่งไปกวนอันโน้นกวนอันนี้เข้ามาเผาตัวเอง พอตัวนี้อ่อนลงความสงบทับหัวมันไว้ ๆ เหมือนหินทับหญ้าเบื้องต้น พวกสมาธิเหล่านี้เป็นหินทับหญ้าไว้ ๆ ปัญญาจึงงัดหินออกถอนหญ้าออก นี่ขั้นปัญญาขั้นจะถอดถอนกิเลส

พอจิตสงบเรียกว่าจิตอิมัตถ์ คือจิตไม่สงบนี้มันหิวโหย พาใช้ทางด้านปัญญานี้ มันจะออกเป็นสัญญาอารมณ์เป็นเรื่องของกิเลสล้วน ๆ ไปเลย เพราะฉะนั้นท่านถึงได้แสดงในธรรมว่า สีสปริภาวิโต สมาธิ มหปุผลโล โหติ มหานิสัสโส ศิลเป็นเครื่องอบรมจิตใจให้มีความสงบเยือกเย็นภายในตัวของเราว่าเป็นผู้มีศีล จิตใจก็ไม่ส่ายสั่นเร่ร้อน ว่าศีลของตนได้ต่างพร้อยหรือขาดทะเลาะไปประการใดบ้าง อย่างนี้จิตก็อบอุ่นในขั้นนี้ เรียกว่า สีสปริภาวิโต ที่นี้ สมาธิปริภาวิตา ปัญญา มหปุผลลา โหติ มหานิสัสสา ปัญญาเมื่อ

สมาธิคือความอึดอารมณ์ของตัวเองนี้เป็นเครื่องหนุนให้ออกเดิน ก้าวเดินพิจารณาแล้ว ย่อมคล่องตัว สติปัญญาคล่องตัว ทีนี้ปัญญาทำงานละเพราะจิตไม่หิวโหยกับอารมณ์ต่าง ๆ เวลาจิตหิวโหยจะใช้ปัญญานี้มันเป็นสัญญาอารมณ์ไปหมด เป็นกิเลสไปหมด พอจิตสงบแล้วเรียกว่าจิตอึดตัว ใช้ทางด้านปัญญา บังคับให้มันใช้

ที่แรกไม่ยากใช้นะ เพราะมันติดความสงบสบาย อยากคิดอยากปรุงอะไรไม่มีความคิดความปรุงกลับเป็นข้าศึก แต่ก่อนนี้ความคิดความปรุงเป็นตัวดูดดื่มที่สุดเลย ไม่ได้คิดได้ปรุงอยู่ไม่ได้ พอจิตสงบแนวเข้าไปเท่านั้น ความคิดความปรุงเหล่านั้นจะจางไป ๆ จนกระทั่งจะคิดอะไรขึ้นมาไม่ยากคิดมันกังวลใจ เพราะอำนาจแห่งความสงบมีพลังมากกว่า อยู่อย่างนี้ดีกว่า นั่นละเรียกว่าจิตติดสมาธิแล้ว ถ้าไม่ออกทางด้านปัญญาพิจารณาเป็นบางกาลบางคราวต่อไปแล้วมันติดได้นะ เพราะอยู่ไหนอยู่ได้ คนมีสมาธิมีความสงบใจอยู่ได้หมด

เรื่องที่อยู่ที่อาศัยการอยู่การกินการหลับการนอนไม่ได้เป็นอารมณ์นะ เพียงอาศัย เอร่างเข้าไปซุกหัวนอนเท่านั้น ฉันทก็เหมือนกัน ยิบ ๆ แยะ ๆ พอยังอัตภาพให้เป็นไป แต่จิตมันฟุ้ง ๆ อยู่กับธรรม ทีนี้พอจิตมีความสงบแนวแน่แล้วพาออกคิดทางด้านปัญญา นี่ภาคถอนหญ้าละนะ หินทับเอาไว้คือสมาธิ พองัดหินออกแล้วที่นี้ถอนหญ้าแหละที่นี้ เอาปัญญาออกถอนหญ้า คือกิเลสเรื่อยไป ๆ ชั้นปัญญาเป็นชั้นที่เพลินที่แรกบังคับให้คิดมันไม่ยากคิด มันอยากอยู่แต่ความสงบเย็นใจสบาย ๆ ออกคิดเหมือนกับออกไปทำงาน ชี้เกียดตากแดดตากฝน นอนขาไขว่ห้างดีกว่า นอนแบบทอดอาลัยตายอยาก พวกนี้พวกสิ้นท่าไม่มีสติปัญญา ทอดอาลัยตายอยาก กิเลสสนุกขำ หลกเลย จะเป็นอะไรก็แล้วแต่ หอมกระเทียมเข้านไว้เรียบริ้อยตลอดเวลาแล้ว

สติมี เวลาเข้าพักความสงบสติมีไม่ใช่ปล่อยนะ ทีนี้พอออกทางด้านปัญญา สิ่งต่าง ๆ มันมีอยู่แล้ว ปัญญาไม่ออกก็ไม่เห็น เช่นอย่างสิ่งเหล่านี้มีอยู่แล้ว เราไม่ดูก็ไม่เห็น อันนี้ปัญญา เรื่อง อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา อสุภะ อสุภัง มันเต็มอยู่ทั้งเขาทั้งเราทั่วโลกดินแดนบกพร่องที่ไหน แต่สติปัญญาไม่นำมาใช้ก็ไม่เกิดประโยชน์ พอสติปัญญาเริ่มออก โทษมีอยู่แล้ว คุณมีอยู่แล้ว เห็นไปเรื่อย ๆ พอปัญญาออกก้าวเดินเห็นผลแล้ว ทีนี้ปล่อยสมาธิ แล้วหมุนทางด้านปัญญา นี้วิธีระงับกิเลส เอาธรรมเท่านั้นอย่างอื่นไม่ได้นะ

นี่พูดถึงปัญญาเริ่มไหวตัว เริ่มต้นเนื้อต้นตัว เรียกว่าฟิดว่าเหวี่ยงกันเวลานี้ พอก้าวไปถึงชั้นละเอียดเข้าไป ๆ แล้วจะเป็นสติปัญญาอัตโนมัติในชั้นเริ่มแรก จนถึงชั้นกามกิเลสนี้สติปัญญาจะเป็นนักมวยเข้าวงในกัน สติปัญญาชั้นกามกิเลสนี้เป็นนักมวยเข้าวงใน ฟังให้ตีทุกคน ไม่มีอะไรที่จะแหลมคมละเอียดล่อยิ่งกว่ากามกิเลส ตัวนี้ตัว

รุนแรงมากที่สุด โทษหนักที่สุด สัตวโลกชอบที่สุดคือตัวนี้เอง เห็นได้ชัด ๆ ทั้งสองภาคเลย สัตวโลกชอบที่สุดก็คือตัวนี้ และโทษหนักที่สุดก็คือตัวนี้ ปัญหาหยุ่งเข้าไปตีทั้งสองภาคออก ตีออก ๆ นี้แหละเรียกว่าปัญหาซุลมุน จะเรียกว่าปัญหาอัตโนมัตติก็น่าจะไม่เรียกเหมือนว่ามันเลยเถิดกว่านั้นอีก คือเหมือนนักมวยเข้าวงใน เลยเถิดไม่มีความพอดี

สติปัญญาอัตโนมัตตินี้ไปสม่าเสมอเรื่อย ๆ ถ้าว่าแรงก็แรงเสมอไปเลย แต่สติปัญญาในชั้นกามกิเลสนี้ไม่เป็นเช่นนั้น ผาดโผนโจนทะยาน ถ้าเป็นน้ำก็ไหลโจนลงมา จากภูเขา เสียงซ่า ๆ สนั่นหวั่นไหว นี่คือปัญหาออกก้าวเดินปราบกามกิเลส หนักมาก บางทีกายไหวเลยก็มีนั่งอยู่ดี ๆ นี้ สติปัญญาทำงานอย่างหนักกับกิเลสประเภทนี้ มันเอากันอย่างหนักจนกระทั่งกายไหวผิงก็มี ความรุนแรงของสติปัญญานี้รุนแรง จะเรียกว่าสติปัญญาอัตโนมัตติเรียกไม่ได้ คือมันเป็นสติปัญญาซุลมุน ว่าอย่างนั้นถูกต้อง

ที่นี้พออันนี้ผ่านไปแล้ว เรียบวูไปด้วยอำนาจแห่งสติปัญญาที่เป็นน้ำไหลโจนลงมา จากภูเขาที่เขี้ยวที่สุดนั้น ตีอันนี้ขาดสะบั้นลงไปแล้ว จากนั้นเป็นสติปัญญาอัตโนมัตติที่นี้เรียกสติปัญญาอัตโนมัตติได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยเลย ว่า เหมือนกันกับกิเลสมันหมุนอยู่ในหัวใจของสัตว์ เป็นอัตโนมัตติของมันไม่ต้องบังคับ มันหมุนของมันเองอย่างนั้นเลย ที่นี้พอสติปัญญานี้ขึ้นแล้วเรื่องฆ่ากิเลสไม่ต้องพูด ไม่มีอิริยาบถ ฟังแต่ว่าไม่มีอิริยาบถ คือยืนก็เป็นสติปัญญาอัตโนมัตติ นั่ง นอน อะไรเป็นสติปัญญาอัตโนมัตติอยู่ในตัว จะเดินจงกรมไม่เดินจงกรม อันนี้เป็นอัตโนมัตติของตัวเอง จึงเรียกว่าไม่มีอิริยาบถ เว้นแต่หลับเท่านั้น นอกนั้นเป็นเวลาของสติปัญญานี้ทำงานเพื่อแก้กิเลสกลับคืน ๆ คือเรียกว่าถอยคืน คลี่คลายออก ๆ โดยอัตโนมัตติของตัวเอง

กิเลสมีอยู่ที่ไหนมากน้อยเพียงไร ตัวรุนแรงที่มันน้ำล้นฝั่งก็คือกามกิเลส ขาดสะบั้นลงไปแล้ว ที่นี้ตัวที่จะทำให้ละเอียดกว่านั้นไปอีกเป็นสติปัญญาอัตโนมัตติ มันจะหมุนของมันเรื่อย ๆ เว้นแต่หลับ นอกนั้นพูดไม่ได้ว่าสติปัญญาเหล่านี้ไม่ทำงานไม่มี มีแต่เวลาหลับเท่านั้น แม้ที่สุดเราฉันทันใจอยู่นี้ก็ไม่ได้อยู่กับลิ้นกับปากนะ มันจะอยู่กับงานของมันที่แก้กิเลสเป็นอัตโนมัตติ เหมือนกันกับเรากินข้าวอยู่นี้แหละ มันคิดถึงเรื่องกิเลสตัณหาอะไรมันก็คิดของมันไปเรื่อย ๆ เป็นอัตโนมัตติของมันทางฝ่ายกิเลส ที่นี้ทางด้านปัญญาเมื่อเข้าถึงขั้นสติปัญญาอัตโนมัตติแล้ว มันก็คิดแก้กิเลสแบบเดียวกันกับกิเลสมัดเราในเวลาทั่ว ๆ ไปนั่นแหละ มันเป็นอัตโนมัตติของมันเหมือนกัน

พอถึงขั้นนี้แล้วผู้เช่นนั้นไม่ต้องถามเรื่องมรรคผลนิพพานมีหรือไม่มี เหมือนอยู่ชั่วเอื้อม ๆ นี้ละมันดีดนะ ความเพียรไม่รู้จักเป็นจักตาย ตีตดินตลอดเวลา นอนก็ไม่หลับเพราะความเพียรนี้หมุนตลอด มีกำลังกล้าเกินกว่าที่จะมาสละเวล่ำเวลานอน เพราะฉะนั้นนอนจึงไม่หลับ บางคืนตลอดรุ่งเลย ตลอดรุ่งเอาเฉย ๆ ไม่หลับ นอนลง

ไปมันก็ทำงานของมันแก็กิเลสอยู่นั้น นั่งก็นั่งทำงานแก็กิเลส จะอยู่อริยาบถไหนมีแต่แก็กิเลสด้วยความเพลินอยู่อย่างนั้นตลอดเวลา แล้วจะหาเวลาหลับนอนมาจากไหน ความหลับนอนไม่ได้มีคุณค่ายิ่งกว่าการฆ่ากิเลสให้สิ้นซากไป มันก็หมุนทางนี้ละซิ

นี่จิตใจของเราเมื่อต่างคนต่างฝึกแล้วมันได้ด้วยกัน เพราะจิตนี้ไม่มีเพศไม่มีวัย นอกจากว่าสิ่งที่มันเป็นพิษเป็นภัยหรือเป็นคุณเท่านั้นที่จะเข้าไปเกี่ยวข้อง ถ้าหนักในทางกิเลส กิเลสก็พันเข้าไปเรื่อย ๆ สร้างกองทุกข์ขึ้นมาเรื่อย ถ้าเราหนักในธรรมก็สร้างธรรมขึ้นเรื่อย ความสงบร่มเย็น กิเลสที่เป็นภัยก็ถูกสังหารไปด้วยกันเรื่อย ๆ นี่เป็นสติปัญญาอัตโนมัติ แล้วหมุนเรื่อยนะ สติปัญญาอัตโนมัตินี้หมุนตั้งแต่ชั้นหยาบ ชั้นเริ่มต้นจากกามกิเลสไปแล้วเริ่มเป็นสติปัญญาอัตโนมัติ จากนั้นแล้วสติปัญญาอัตโนมัตินี้จะละเอียดเข้าไป ๆ แหลมคมเรื่อย คล่องตัวเรื่อย ๆ เชื่อมโยงกับมหาสติมหาปัญญา

มหาสติมหาปัญญานั้นเป็นปัญญาขั้นสุดยอด ฆ่ากิเลสฆ่าด้วยสติปัญญาประเภทนี้ ประเภทสติปัญญาอัตโนมัตินี้หนุนให้กัน ๆ เข้าถึงมหาสติมหาปัญญาแล้ว อันนั้นจะซึมซาบเลย เหมือนกับมีดจะว่าเราฟันปึก ๆ อย่างนี้ก็ไม่ใช่ คือสติปัญญาอัตโนมัติ เหมือนกับเราฟันปึก ๆ เป็นอัตโนมัติของตน ฟันไปเรื่อย ๆ พอเข้าถึงมหาสติมหาปัญญาแล้วจะซึมไปเลย เหมือนกับชอยเลย ๆ ไม่ได้ยินเสียงฟัน แต่พวกผักพวกหญ้าขาดสะบั้น ๆ นี่คือมหาสติมหาปัญญา ผักหญ้าได้แก็กิเลส มีดได้แก่อัตโนมัติที่หั่นแหลก ๆ เชื่อมเข้า ๆ

กิเลสมีทุกประเภทที่ละเอียดลงไป ๆ ควรแก่อัตโนมัติเครื่องแก้ขั้นใด มันจะบอกอยู่ในตัวรู้อยู่ในตัว นำมาประกอบกันพอดีพอดี ๆ ไปเรื่อย ๆ นี่พูดถึงเรื่องของกิเลส พอถึงขั้นสติปัญญาแก็กิเลสแล้ว จะแก้กันเองเป็นอัตโนมัติเหมือนกิเลสผูกมัดสัตว์โลก ธรรมแก้สัตว์โลกออกจากกองทุกข์ที่กิเลสมัดไว้หรือเฝ้าอยู่ตลอดเวลา นี้จะแก้ด้วยสติปัญญาอัตโนมัติ หมุนเรื่อย ๆ พอถึงขั้นเต็มเหนี่ยวแล้วฟุ้งที่เดียวหมดเลย ไม่มีอะไรเหลือในใจ กิเลสแม้เม็ดหินเม็ดทรายไม่มีเหลือแล้ว ขาดสะบั้นลงไปประจักษ์กับหัวใจ ไม่ต้องไปทูลถามพระพุทธเจ้าว่าตรัสรู้อย่างไร กิเลสขาด-ขาดยังงี้

พระพุทธเจ้าสอนแล้วว่า สนฺทิฏฐิโก ผู้ปฏิบัติธรรมนั้นแลจะรู้เห็นธรรมทุกชั้นด้วยตัวเองทุกคน ท่านสอนไว้เรียบร้อยแล้ว เมื่อเจอเข้าไปแล้วก็จะไปถามพระพุทธเจ้าอะไร ธรรมข้อนี้สอนไว้แล้วนี่ พระพุทธเจ้าก็รู้ด้วยตนเอง พระสาวกทั้งหลายรู้ด้วยตนเอง ไม่มีอะไรมาแก้ไขอีกแล้ว ตั้งแต่วันกิเลสขาดสะบั้นลงไปจากหัวใจแล้ว กองทุกข์ที่จะมีในหัวใจของท่านผู้บริสุทธินั้นไม่มีตลอดไปเลย ตั้งแต่ขณะกิเลสขาดสะบั้นลงไปเมื่อเป็นอย่างนั้นเราก็ชี้นิ้วได้เลยว่า มีกิเลสเท่านั้นที่สร้างกองทุกข์ให้แก่สัตว์โลก เมื่อ

กิเลสได้สิ้นซากลงไปแล้วความทุกข์ไม่มี เป็นบรมสุข หรือว่าธรรมาตุลัน ๑ เป็นอฐานะ เกินกว่าอะไรที่จะเข้าไปแทรกได้อีกเลย ไม่มี นั่นเป็นหลักธรรมชาติ

นี่การปฏิบัติธรรม ธรรมมีหรือไม่มีที่พูดอยู่เวลานี้ สิ่งที่ผลักดันเราให้เกิดความทุกข์อยู่ตลอดเวลา นั่นเรียกว่ากิเลส มันอยู่กับหัวใจดวงเดียวกันนี้ สิ่งที่กำลังมันตั้ง แต่สมาธิภาวนาขึ้นไป บทปริกรรมขึ้นไป นี่เรียกว่าธรรม ธรรมกับกิเลสอยู่ในหัวใจดวงเดียวกัน จึงต้องนำมาใช้ ธรรมแก่กิเลสก็คือสติปัญญาธรรม พวกวิริยะ พวกขันติ ความอดความทนเป็นเครื่องหนุนเข้าไปให้สติปัญญาก้าวเดิน ๑ เรื่อย สิ่งที่เป็นภัยก็จางไป ๑ จนกระทั่งมุดมอดลงไปหมดแล้ว เรื่องกองทุกข์ไม่มีในพระอรหันต์ท่าน พระพุทธเจ้า พระสงฆ์สาวกทั้งหลาย ตั้งแต่กิเลสซึ่งเป็นตัวสร้างทุกข์ขาดสะบั้นลงไปแล้ว ไม่มีกองทุกข์ภายในจิตใจ

จะมีแต่เรื่องธาตุเรื่องขันธ อย่างนี้มีเหมือนเรา ๑ ท่าน ๑ ไม่ผิดกัน เพราะธาตุขันธของท่านกับธาตุขันธของเราเป็นสมมุติด้วยกัน รูปกายนี้ก็สมมุติ เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ เป็นสมมุติด้วยกัน ท่านก็รับทราบเฉย ๑ อันนี้มันหากติดหากดี้นของมัน มันไม่มีความหมาย ว่าได้คิดได้ปรุงได้แต่งสำคัญมันหมายไปอะไร มันก็ดี้นของมันไป จิตที่บริสุทธิ์แล้วเพียงรับทราบ ๑ เพราะมันไม่สร้างอะไรให้ใครอีกแล้ว

ตัวที่สร้างคือกิเลสที่หนุนอยู่นั้นขาดสะบั้นลงไปแล้ว อันนี้ก็ขันธล้วน ๑ ขันธล้วน ๑ คือขันธไม่มีกิเลส แต่ก่อนขันธนี้เป็นภัย เป็นเครื่องมือของกิเลสได้เป็นอย่างดี ต้องเอาขันธนี้ออกใช้ กิเลสจะใช้ทำงานอะไรก็ต้องเอาขันธนี้ออกใช้ ธรรมจะใช้ทำงานอะไรก็ต้องเอาขันธนี้ออกใช้ ทีนี้เวลากิเลสสิ้นซากลงไปแล้ว ธรรมเป็นเจ้าของท่านไม่ยึด กิเลสเป็นเจ้าของมันยึด อุปาทานยึดมันถ้อมมันหมดทุกสิ่งทุกอย่างทุกส่วน จึงสร้างกองทุกข์ให้สัตว์โลกตลอดเวลา เวลาพอกิเลสตัวยึดตัวสำคัญมันหมายตัวเป็นเจ้าของขาดสะบั้นลงไปแล้ว เรียกว่าเครื่องมือนี้ไม่มีเจ้าของ ทั้งไว้อย่างนั้น ใครจะเอาไปใช้ยังงี้ก็ใช้ธรรมท่านเป็นเจ้าของท่านไม่ยึด

ก็มีแต่ความทุกข์เท่านั้นแหละ เช่นอย่างการอยู่การกินการหลับการนอนการขบ การถ่าย การไปการมาอะไรอย่างนี้ ชอบอันนั้นไม่ชอบอันนี้ ในวงขันธมันดี้นของมันนะ ฟังให้ดีคำว่าชอบไม่ชอบ ท่านชอบหาอะไรจะว่าอีกนะ คือธรรมาตุลันนั้นจะไม่ทำอะไรเข้าไปเกี่ยวข้องขึ้นชื่อว่าสมมุติที่บริสุทธิ์นั้น แต่เมื่อขันธยังมีอยู่มันก็มีตามเรื่องของขันธ ขันธมีอยู่ยังงี้เรื่องเหล่านี้จะแทรกกันไปในนั้น แทรกอยู่ในวงขันธเท่านั้นไม่เลยนี้ไป เช่น ฉันชอบอันนี้ ฉันไม่ชอบอันนี้อย่างนั้นนะ คือชอบอยู่ในวงขันธมันชอบกันแค่นี้ ๑ อันนี้ไม่ได้ไม่เอา ชอบอันนี้ไม่ชอบอันนั้น มันมีอยู่ในวงขันธ ๑ เท่านั้นเอง จะให้มันซึมซาบไม่ซึม อันนี้มีเหมือนกันกับคนธรรมดาทั่ว ๆ ไป

เพราะชั้นนี้เป็นสมมุติล้วน ๆ ผู้ที่รับผิดชอบชั้นก็รับผิดชอบไปเรื่อย ๆ ธรรมดา แต่ที่จะให้ระมัดระวังว่าจะเข้าไปซึมซาบจิตอันนั้นไม่มี ท่านไม่ระวัง เป็นหลัก ธรรมดาอันหนึ่ง อันนี้มีถ้าพูดถึงเรื่องทุกชั้นนะ มีอย่างนี้ อันนี้ร่อยดี วันนี้กินข้าวดี วันนี้อร่อยดี นอนหลับสนิทสบาย ว่าได้ธรรมดาเหมือนกันกับเรา ๆ ท่าน ๆ ส่วนจิตไม่เข้ามาเกี่ยวข้องแล้ว มีแต่เรื่องชั้นทำงานของตัวเองอยู่เท่านั้น เพราะฉะนั้นสิ่งที่มันลื่นซากไปเสียเลยนั่นก็คือกิเลส ลื่นซากไปจากใจเลยคือกิเลส ส่วนสมมุติที่เป็นเชื้อเดิมของกิเลสได้แก่ธาตุชั้นนี้ จะสิ้นตอนเวลาตายแล้ววางใจเถอะ ถ้ายังไม่ตายมันก็ยังติดยั้งดิน ได้รับผิดชอบมันอยู่อย่างนี้ตลอดไป ให้พากันเข้าใจเอานะมันต่างกันอย่างนี้

ว่าท่านเป็นพระอรหันต์ อะไรท่านดับไปหมด ๆ ส่วนที่ดับหมดก็คือกิเลส อันนี้ตัวเป็นภัย ส่วนที่ไม่ดับหมดก็คือธาตุคือชั้นอันนี้เป็นเชื้อเดิมทำให้เกิดภพเกิดชาติขึ้นมา เป็นธาตุเป็นชั้น อันนี้ไม่ดับ จนกว่าธาตุชั้นนี้สลายลงไปเมื่อไรแล้วก็ดับพิบหมด ทีนี้เรื่องสมมุตินี้ดับโดยสิ้นเชิง จะดับเวลาธาตุชั้นนี้ดับลงไป เรียกว่าตาย นี่ละพระพุทธเจ้า พระอรหันต์ท่านยังจะรับทราบเรื่องของสมมุติอยู่ เวลาท่านมีชีวิตอยู่ที่ชั้นนี้มีอยู่นี้เท่านั้น ท่านรับทราบเรื่องความหมุนของชั้นมันหมุนไปอย่างไร ๆ เท่านั้นแหละท่านจะรับทราบ มีสมมุติอยู่อันนี้

สมมุติทั้งหลายจึงมารวมอยู่ที่ชั้น ตา หู จมูก ลิ้น กาย นี่เป็นภพสำหรับรับสภาพธรรมทั้งหลายเข้ามาสู่ใจ แต่ใจไม่ยึดแล้วสิ่งเหล่านี้ก็เป็นชั้นล้วน ๆ ไปหมด ท่านจึงเรียกว่าชั้นล้วน ๆ เห็นก็สักแต่ได้เห็น ได้ยินสักแต่จะได้ยิน รูปร่างของเราก็อย่างที่เราเห็นนี่ เวทนาความสุขความทุกข์ก็เพียงมีในกาย สัญญาความจำได้หมายรู้ก็มีอยู่ในชั้น ๆ เกิดแล้วดับ ๆ ทั้งดีทั้งชั่วดับไปไม่มีสาระอะไรเลย

นั่นเรียกว่าชั้นล้วน ๆ อันนี้ท่านรับผิดชอบจนกระทั่งวันตายพูดอย่างนี้เลย พอตายแล้วก็เรียกว่าสมมุติทั้งหมดในกองโลกธาตุนี้มารวมอยู่ในชั้นอันเดียว พอชั้นนี้ดับพิบหมด นั่นละที่พระพุทธเจ้าท่านว่า อนุปาทิสเสนิพพาน เป็นนิพพานล้วน ๆ สมมุติไม่มีเลย ที่ว่า สอุปาทิสเสนิพพาน คือจิตเป็นนิพพานล้วน ๆ แล้วแต่สมมุติก็ยังมิให้ได้รับผิดชอบอยู่ ท่านจึงเรียกว่า สอุปาทิสเสนิพพาน ดับกิเลสแต่ยังมีชั้นอยู่ จึงต้องได้รับผิดชอบกันตามเรื่องของชั้นที่มันติดมันดินในเวลามีชีวิตอยู่ พออันนี้ลื่นลงไปแล้วก็เรียกว่า สมมุติทั้งหมดในสามแดนธาตุนี้จะดับลงพร้อมกันในขณะที่ตาย พอตายปั๊บนี้ชั้นดับพิบหมด ไม่มีอะไรที่จะรับผิดชอบอย่างนั้นอย่างนี้รู้นั้นเห็นอย่างนี้ไม่มีเหลือแต่หลักธรรมดาล้วน ๆ ที่เรียกว่าธรรมธาตุ นั่นคือนิพพานแท้

นี่ละการปฏิบัติธรรม ธรรมมีหรือไม่มีธรรมที่ว่าเหล่านั้นะ นี่เรียกว่าธรรม จิตที่เป็นธรรมแล้วเป็นอย่างนั้น หมดสิ่งยุ่งกวนทั้งหลาย มีแต่ความสง่างามพอดีพอดีอยู่

ตลอดเวลาเรียกว่าธรรม สิ่งที่อยู่ภายในจิตใจเรียกว่ากิเลส มันอยู่ด้วยกันกิเลสกับธรรม เพราะฉะนั้นจึงต้องมีพืดมีเหวี่ยงมีแก้มมีไข่ออดถอนกัน ให้พากันจำ คนเราอย่างนี้ก็มีคนดีคนชั่วได้เพราะกิเลสมีธรรมมีอยู่ในนั้น ถ้าธรรมมีอำนาจก็บังคับตัวเองไม่ให้ทำความชั่วช้าลามก ก็กลายเป็นคนดีไป ๆ ถ้าเป็นไปตามกิเลสความโลภความโกรธราคะตัณหา ก็ต่ำลงไป ๆ จนกระทั่งเสียคนหมดทั้งคน หากคุณค่าหาราคาไม่ได้เลย นี่ถ้าปฏิบัติตามฝ่ายต่ำ ฝ่ายต่ำท่านเรียกว่ากิเลส ฝ่ายสูงเรียกว่าธรรม ให้ตั้งใจปฏิบัติธรรมทุกคน

คนเราอยากดีต้องอย่าปล่อยเหตุนะ ดีเพราะเหตุใด ชั่วเพราะเหตุใด ต้องจับเอาต้นเหตุ ต้นเหตุนี้ละจะสร้างผลขึ้นมา ถ้าเราเดินตามเหตุชั่วเราก็เป็นคนชั่วขึ้นมา เป็นทุกข์ขึ้นมา ถ้าเราดำเนินไปตามเหตุดีเราก็เป็นคนดีขึ้นมาเป็นสุขขึ้นมา ท่านจึงบอกว่าเหตุกับผลแยกกันไม่ออก ใครจะว่ากรรมไม่มี ๆ ก็ตาม เจ้าของทำอยู่ทุกเวลาทำอะไรนี่เรียกว่าทำกรรม กรรมนี้มีทั้งดีทั้งชั่ว ก็ต้องให้ผลเป็นสุขเป็นทุกข์ขึ้นมาด้วยกันแยกกันไม่ออก พากันจำเอาทุกคน ๆ นะ เอาละวันนี้เทศน์เพียงเท่านี้ละ วันนี้เทศน์ธรรมะจะสูงไปมากให้ลูกหลานจำเอานะ ปฏิบัติตัวเอง วันนี้ธรรมะเลยกลายเป็นธรรมะที่สูงขึ้นไปเรื่อย ๆ แล้วแต่จังหวะของการเทศนาว่าการ เอาละพอ เหนื่อยแล้ว

เปิดดูข้อมูล วันต่อวัน ท้นต่อเหตุการณ์ หลวงตาเทศน์ถึงเรื่องอะไร ทาง internet
www.luangta.com หรือ www.geocities.com/bantadd